

1578208

Олександр Гуржій
Олександр Реєнт

У ЛАБІРИНТАХ УКРАЇНСЬКОЇ ДИПЛОМАТІЇ

ВІД КНЯЗІВСЬКОЇ ДОБИ
ДО ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

Український інститут книги

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
КНИГИ

Поповнення бібліотечних фондів 2021

У новій книзі знаних українських істориків О. І. Гуржія та О. П. Реєнта схарактеризовано історію українських дипломатичних відносин із різними державами впродовж тривалого періоду, починаючи від часів Київської Русі й завершуючи добою Української Держави Павла Скоропадського й Української Народної Республіки. Основну увагу приділено внутрішнім і зовнішнім чинникам, які визначали особливості української дипломатії. Проаналізовано успіхи й невдачі вітчизняної зовнішньої політики. Осмислено внесок багатьох державних діячів у становлення української дипломатії.

Книгу адресовано широкому колу читачів, які цікавляться історією України й небайдужі до її успіхів на міжнародній арені.

ЗМІСТ

Етапи великих перемог і невдач (Замість передмови) ...	3
Розділ 1. Як київські князі з іноземними володарями домовлялися в X—XI ст.	9
Олег Віщий.....	9
Ігор Старий і його рівноапостольна дружина Ольга.....	13
«І пішов Святослав до Царграда, воюючи і розорюючи міста...»	18
Від Володимира Святославича (978—1015) до Ярослава Мудрого (1015—1054).....	22
Розділ 2. «Післяслав'є» XII—XIII ст.	27
Поділ Київської Русі і нові засади дипломатії.....	27
Справи духовні й служби посольські	34
«Татари ні з ким не укладають миру...»	38
Розділ 3. Від «безкнязівства» до перших посольств запорозьких козаків.....	41
Литовська дипломатія з Києва.....	41
«До козаків повсякчас мушу дослухатися...» Дмитро (Байда) Вишневецький.....	47
Як українських послів приймали в Московії у 20-х рр. XVII ст.....	55
Козацько-річпосполитська угода 1625 р. і навколо неї	60
Розділ 4. Найважливіші дипломатичні місії Богдана Хмельницького	67
Напередодні Національної революції	67
Два погляди на «одну батьківщину»	75

Переяславська рада і навколо неї.....	82
«Прозріння» Б. Хмельницького в стосунках із Московією.....	91
Розділ 5. На переламі.....	96
Гетьман України — перший «зрадник» інтересів Москви	96
«Калейдоскоп» гетьманської дипломатії в першій половині 60-х рр. XVII ст.	104
Розпал Руїни.....	110
Розділ 6. Дипломатія й міждержавні відносини України в період правління Петра I	117
Тяжкі випробування 80-х та Іван Мазепа	117
На зламі XVII—XVIII ст.	122
«Решетилівські (просительні) статті» та їхні наслідки для українців	128
Перша спроба ліквідації гетьманської влади	133
Запорозька Січ і кримське питання у вирі дипломатичних інтриг	138
Розділ 7. Скасування інституту гетьманства та його дипломатії	147
Данило Апостол і «Потреби малоросійські».....	147
«Підозрілий» володар булави Кирило Розумовський.....	151
Розділ 8. Українські землі після ліквідації Гетьманщини та поділів Речі Посполитої	157
Дипломатичні аспекти «східного питання» й Україна.....	157
Нові кордони Росії.....	160
Ліквідація автономної України	161
Проблеми української еліти	165
Кроки Росії на південь	167

Розділ 9. Українське козацтво — об'єкт російської й турецької дипломатії	169
Проблеми козацтва	169
Балканські справи	173
Розділ 10. Західноукраїнські землі у фокусі європейської дипломатії на рубежі XVIII—XIX ст. ...	180
Західноукраїнські землі після поділів.....	180
Настрої польської еліти.....	182
Розділ 11. Європейська дипломатія й Україна під час наполеонівських воєн	185
Пробудження українського народу	185
Прихід до влади Наполеона й «українське питання»	188
Напад Франції на Росію. Плани щодо українських земель	193
Віденський конгрес і ослаблення українства.....	196
Розділ 12. Погляди членів таємних товариств на принципи взаємин між народами й державами ..	200
Спроба переосмислення історії.....	200
Погляди Павла Пестеля.....	203
Масонство	206
Розділ 13. Польське повстання 1830 р. й Україна	208
Початок кризи Віденської системи	208
Відносини польської шляхти й українства.....	209
Наслідки Польського повстання 1830 р.	211
Розділ 14. «Весна народів» і народна дипломатія	214
Революційні рухи в Австрійській імперії	214
Створення Головної руської ради	216
З'їзд слов'янських громадських діячів	218
Здобутки українства	221

Розділ 15. Кримська (1853–1856) та Російсько-турецька (1877–1878) війни.....	222
«Східне питання» й політика уряду Росії	222
«Дивна війна» союзників у Криму	224
Російсько-турецька війна 1877–1878 рр.	255
Розділ 16. Україна в Першій світовій війні	257
Українство на початку ХХ ст.	257
Зростання національної самосвідомості на західноукраїнських землях	258
Створення Головної української ради.....	259
Пропаганда української справи.....	261
Початок Першої світової війни та українці.....	262
Воєнні дії протягом 1915–1916 рр. і тактика українських діячів	268
Розділ 17. Дипломатичні стосунки в період Української Центральної Ради, УНР та Гетьманату Павла Скоропадського	274
Післяслово	342
Найважливіші джерела та література, використані в книзі	344